

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

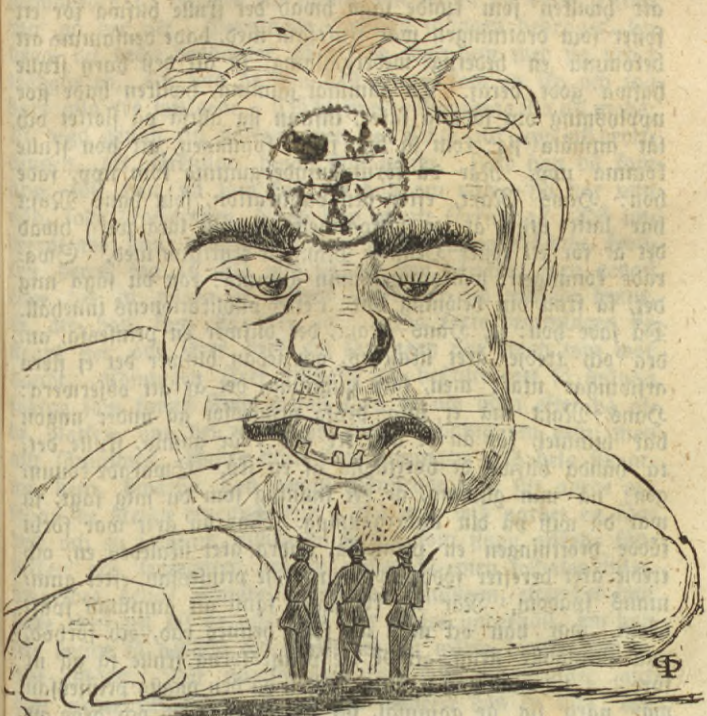
This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Folk-Sagor

24.

Lunfentus.

de nu hade farit femtio mil, fingo de se ett försträcktligt stort troll m. m.
[dan 5.]

Uti Arabien regerade en konung, hwilken hade en prinsessa från Amerika till gemål. När de varit tillsammans uti ett års tid blef drottningen fruktosam och skulle föda; då hade konungen stor lust att weta, hwad för ett foster hon gic fruktosam med, om det skulle bliwa en prins eller en prinsessa; lät fördenstull utgå en publikation öfwer hela landet, att hwilken som kunde säga hwad det skulle bliwa för ett foster som drottningen war fruktosam med, hade densamme att bekomma en hederlig wedergällning, så att dess barn skulle hafwa godt deraf. En gammal gumma, hwilken hade stor upplysning om sådana saker, infann sig alltså på slottet och lät anmäla sig; kom så bud ifrån konungen, att hon skulle komma upp. När då förutnämnde gumma kom upp, sade hon: Hans Maj:t, efter den publikation, som hans Maj:t har låtit utgå, är jag hitkommen och will låta weta hwad det är för ett foster. Hennes Maj:t är fruktosam med. Swarade konungen: wälkommen min gumma! Kan du säga mig det, så skall din belöning bliwa efter publikationens innehåll. Då sade hon: jo, Hans Maj:t, det blifwer en prinsessa, andra och tredje året liksåledes, och sedan blifwer det ej flera arfwingar utaf: men, sade gumman, det är att obserwera: Hans Maj:t må ej låta dessa prinsessor gå under någon bar himmel, för än de alla tre äro 7 år gamla, skulle detta hända bliwa de borttagna af en sty. Swarade konungen: nå min gumma, är det sanning som du mig sagt, så war då wif på din wedergällning. När nu året war förbi födde drottningen en prinsessa, andra året liksåledes en, och tredje året derefter födde hon den tredje prinsessan, efter gummans spådom. När nu konungen fann att gumman spått sannt, war han ock mån att följa hennes råd, och förbödd, wid strängaste straff, att de tre prinsessorna skulle få gå ut före den tid gumman nämnt. Men då den yngsta prinsessan war nära sju år gammal, fick konungen ofrid och drog ut

i frig med hela sin hår. Då satte han tolf drabanter att hålla wakt om de tre prinsessorna, att de ej skulle få komma under bar himmel förr än de alla tre fyllt sitt hunde år. När nu konungen war bortfaren hände det sig på en som mardag, då det war wackert wäder, att den äldsta prinsessan låg uti sönstret och såg ner i trädgården. Hon sade då till drabanten: min herre! jag wet mig, ej heller mina syston, aldrig warit uti min faders trädgård, kunna wi icke i dag få gå dit ner och plocka of några blomster? Nej, min nådiga prinsessa, swarade drabanten, (hvilken war föreståndare för de andra) wi äro förbudna af Hans Maj: att wid lifwets förlust ej understå of att låta nådiga prinsessorna gå under bar himmel; allt hwad de annars behaga, skall dem blifwa tillåtet. Då swarade den äldsta prinsessan: wi wilja gifwa eder 12 dukater till mans, om wi få på en half timma gå der ner. Penningen, hwilken mången bedrager, bes drog och desse drabanter, så att de togo dem med sig ned i trädgården, och wid de som bäst gingo, kom en sty och tog bort alla tre systarne. Då blefwo drabanterna illa till mods; 11 togo genast till flykten, men den 12:te gick upp till drottningen, att förkunna hwad som händt. När han då kom upp, föll han på sina knå och bad om nåd. Ni har min nåd, sade drottningen, hwad har ni att förkunna? Då underrättade han drottningen om hwad som war händt, hwilken deraf tog så illa wid sig att hon dånade; men genast kom der in några af hennes hoffröfnar och tröstade henne, så att hon kom sig före igen. Då satte drottningen sig straxt ner och skref bref till konungen om hwad som war händt. Konungen skref tillbaka och befalte, att så många fartyg som fanns skulle genast fara ut och höra efter på alla platser, om det ej fanns någon spaning om dem, men allt förgåfwes. Under tiden kom konungen med hela sin armé hem, hwarpå han genast mönstrade först sitt garde och sedan de öfriga regementerna. Då war wid gardet en fåndrif och en sergeant, tillika en soldat, som fingo affsed; fåndriften och sergeanten erhöillo underhåll, men soldaten inter, hwarföre denne sednare anhöll hos konungen, efter det han hade tjent uti 10 år och intet fått något underhåll, om han icke kunde få behålla sin ränsel och sin wärja, hwilket honom blef tillåtet. När nu soldaten kom från mönstringen, gick han neder till staden och tog sitt qwarter hos en enka; den

första natten han der låg, drömde han, huru han war utē och for omkring uti hela werlden, men hwad han for efter kunde han ej gifwa bested om, då han wårdinnan sin dröm förtäljde. Andra natten drömde han likaledes, tredje natten äfwen samma dröm, men fick då den upplysning att han tyckte sig fara efter dessa trenne prinsessor och sann dem igen på den ort de woro wifande, hwilken dröm han sin wårdinna åter om morgonen förtäljde; och sade soldaten: jag skall nu på dessa mina drömmar påtaga mig den drifsigheten, samt gå och anmäla mig hos konungen, hwilket hon och samtyckte. Soldaten sade: att gå ensam är nog swårt, men jag skall taga fändriken och sergeanten med, hwilka togo affsed med mig, som han och genast gjorde; dessa följde äfwen med honom, då han till dem kom. När soldaten med des följeflagare war uppfkommen till slottet, anmälde soldaten sig och kom genast in till konungen, som frågade: hwad will du min gosse, eller hwad ärende har du? Då swarade soldaten: jo Ers Maj:te, jag har drömt i trenne nätter, huru jag farit fring i werlden, men uti twenne nätter fick jag ingen upplysning; den tredje natten tycktes mig, att jag fick igen Ers Maj:tes prinsessor; derför e will jag nu, tillika med fändriken och sergeanten, påtaga mig denna resa, och med stor flit bjuda till att söka, om det kan låta sig göra, att få dessa prinsessor igen. Då swarade konungen: nå min gosse, är du tillika med ditt sällskap i stånd dertill, så må du wara wif, att din och de andras wedergällning skall blifwa stor; derpå gaf konungen dem 100 dukater tillika med häst och sabel, samt önskade dem en lyckli. resa. De fortsatte och genast densamma neder till staden, och när de woro dirfomne sade fändriken till sergeanten: efter wi nu hafwa penningar, så låtom oss gå in på källaren och taga oss ett glas. Ja det må I göra, sade soldaten, men jag far hem och lagar mig tillreds en liten matsäck, och i morgon innan dager skole wi alla tre fortsätta vår resa. Derpå for soldaten hem, och gjorde som han siwa följeflagare sagt hade. Men de andre gingo in på källaren och satte sig till att supa, sedan gåtvo de sig uti spel med andra och förspelte alla deras penningar. När nu dager wardt, for soldaten hem till fändriken, men träffade honom ej hemma; sedan for han till sergeanten, men råkade honom ej heller hemma; dö kunde han förstå att de woro ännu på källaren, och for så dit.

När han ditkom fick han se att deras hästar stogo utanföre, och gick derföre in. När han infom, fann han dem sofwan; de wid border, gick derföre ästad och wäckte dem upp, samt frågade dem hwad de tänkte uppå, som ligga och söla så uti staden? Om Hans Maj: skulle sådant få wesa, warder båd: de jag och ni olycklige; derpå desse swarade: kåre broder! har du ej så mycket, att wi kunna få oss litet till frukost, wi hafwe förspelt alla våra penningar? Swarade soldaten: så har jag ock gjort, men törhända jag har någon af mina dukater, hwilken lätteligen kunnat falla ner uti fodret på min rock; såg så till och fann der twenne, stycken, hwilka de genast togo sig frukost före, sedan satte de sig hwar på sin häst och fortsatte resan. När de nu hade rest en 20 mils wäg, wardt desse resande något trötta; kommo så till en stor skog, hwarest war en wacker grön ång; der wille soldaten med sitt sällskap hwila, som de ock gjorde. När de nu bundit sina hästar, lade fändriken och sergeanten sig att sofwa; emellertid tog soldaten upp sin matsäck och åt derutaf, men under det han åt, satt han och såg på sina följeslagare, och som han wisste att de ej hade fått mat på lång tid, gjorde det honom endt om dem, hwadan han tog och skar ett stycke ost och bröd, och lade under hwardera af deras hufwidnen, sedan wäckte han upp dem; wid de stodo upp och fingo se hwar dessa matwaror lågo, ropade de till och sade: ack hwad Gud är oss nådig, som hafwer sändt ost och bröd neder af himmel; togo de alltså och åto upp detta, sedan förfogade sig på sin resa. När de nu hade farit 40 mils wäg, kommo de till en stor skog, hwarest mötte dem ett stort troll, hwilket war en half mil långt och en fjerdedel mil bredt [se titelplanchen!] När som fändriken och sergeanten fingo se det förfräckliga stora trollet, bleswo de så rädda, att de wille wända om igen. Ah, sade soldaten, edra lortkarlar, som äro rädda. Om hjewwa hin kom, skall jag dock rida fram; drog så ut sin gamla wärja, och i det samma ropade trollet: Hwärt ärnar ni att resa gode herrar? Jo, swarade soldaten, wi söka efter trenne prinsessor, hwilka af en sky bleswo borttaga; ne uti Arabien. Ja så, swarade detta troll och sade: om ni riden fort så kunnen ni hinna dit der de äro; ni hafwen ännu 20 mil att rida; när ni hunnit dem, så kommen ni mot ett högt berg, som synes för edra ögon, men det är ett helt landskap, hwilket är förtrolladt, och deruti är rådande en fo:

nung, hwilken är ett troll, och tillika en konung öfwer allt
hwad troll heta må. När de skulle skiljas wid detta stora
och försträckliga troll sade det än vidare, att när de kommo
till detta berg skulle de noga taga sig i akt, ehuruwäl att
det trollet, som uti det landskapet regerade, war då ej hem-
ma, utan tillika med två prinsar war på bröllop; dertfore
skulle dessa resande skynda sig dit; medan de woro borta, så
kunde de frälsa prinsessorna, emedan de woro ensamme hem-
ma. Dertpå satte de sig till att rida. När de nu uti ätta
dagar och nätter ridit, kommo de till detta förfärliga berg,
hwilket de ombiligen kunde komma uppföre med sina hästar;
alltså såg soldaten ingen annan utwäg, utan han tog sin
rensel och sin wärja på sidan och gaf sig uppåt. När han
då war uppkommen, fick han se der liggandes ett tåg, hwil-
ket tåg han genast tog och lät sladden gå utföre till fändrifken och
sergeanten, som ännu stodo nedanföre, och då drog soldaten
den ene efter den andre upp för berget. När de nu woro
uppkomne begynte de marschera framåt om berget. Wid de
då som bäst gingo, kommo de till en jernport, uti hwilken
satt en nyckel, som wägede 10 löspund. Då sade soldaten
till fändrifken: efter ni alltid warit wan att gå förut när ni
hade kommando, så gå ock ni förut härin. Men fändrifken
swarade, det måtte hin göra, utan har du warit förut hela
wägen, så får du ock gå förut här in, förty jag råds att
sjelfwa hin lårer bo här inne. Dertpå drog soldaten ut sin
wärja och stæck i nyckelhålet, samt wred upp låset. Wid de
nu inkommo, kommo de uti ett stort rum, hwilket war allde-
les tomt, men uti en winkel war en spiseld, och der stod en
gryta på elden med watten uti och kokte högt i skyn; sedan
fick soldaten se en annan dörr, der de gingo in, då de kom-
mo uti ett annat rum, som hängde fullt af bössor och andra
gewär, tillika med krutpungar. Hå! sade soldaten, blir det
ej annat utaf, kunna wi taga hwar sin bössa och gå ut
skogen och skjuta oss wildt samt koka i denna gryta. När
nu den andra dagen kom, tog soldaten fändrifken med sig och
skulle gå ut på jagt, emellertid skulle sergeanten wara hem-
ma. Medan de nu woro ute, kom den ene af förutnämnde
prinsar från bröllopet, och wid han kom in, satt den fattige
sergeanten der. Då frågade han honom till hwad ändes
han der wore? Swarade sergeanten: jag kom af en lång
resa, min herre, dertfore gick jag hit in till att hwila mig

genast drog denne prinsen ut sin wärja och högg hans huf-
 wud utaf samt kastade honom ur wägen. När nu soldaten
 tillika med fändriken kommo hem, hade de fått en hare, men
 wid soldaten såg sig om, saknade han sergeanten och begynte
 ropa honom, men der kom ingen. Då sade soldaten, det
 war en krukä till karl, som ej kunde swälta en eller två
 dagar, utan skulle rymma sin wäg. Derpå sade soldaten till
 fändriken: i morgon skall jag gå ut och se om jag kan skiu-
 ta en hare till, då kan fändriken emedlertid wara hemma och
 koka den som wi nu ha. När nu andra dagen kom, gick
 soldaten ut på jagt. Medan han nu war borta kom den
 förutnämnde prinsen hem, och då tog fändriken samma ända
 som sergeanten. När nu soldaten kom hem, sprang han ge-
 nast och såg uti grytan, hwarest han fann sin hare ligga fast
 bränd wid botten. Han såg sig widare omkring men fann
 ingen; då begynte han swärja för sig sjelf och sade: nå jag
 fattig menniska som har råkat ut för ett sådant sälskap,
 hwilket ej war i stånd att två dagar swälta, utan hafwa nu
 båda två rymt sin wäg; sprang alltså soldaten ur det ena
 rummet i det andra, till att söka sina sölslagare, men fann
 dem ej. Under tiden som han då sökte dem, kom han in uti
 ett rum, som han förut ej hade warit uti. När han der
 kom in, fick han åter se ett stort tomt rum, men wid han
 steg in, blef han warse en lucka på goltwer, tog så sin wärja
 och bröt denna lucka upp; derpå gick han ned. Då han
 gått 30 trappor ned, tänkte soldaten: det bär neder till af-

grunden, det är bäst jag wän-
 der om igen, men wid han skul-
 le wända om igen blef han
 warse, att så fort han steg ne-
 der, föll berget till efter honom;
 alltså kunde han ej gå upp,
 utan bara ned. Nå, sade sol-
 daten, det må gå hur det will,
 om jag ock kom ned till hin
 skall jag likafullt fullborda min
 gång. När han då hade gått
 några och trettio trappor till,
 kom han till en stor dörr, gjord
 af silfwer, deruti satt en gulds-
 nyckel, och öfwer dörren stod
 att låsa med bokstäfwer in-

fattade med diamanter och ädla stenar, hwilken Krist soldaten ej förstod; klappade han alltså på denna dörr, men det kom ej någon och lät upp henne, hwarpå soldaten tog drifigheten att sjelf öppna den. Wid han då kom in, fick han se att wäggarna woro af spegelglas, tillika hängde guldkronor uti taket, med dyrbara stenar innefattade. Soldaten stod en lång stund der och speglade sig uti dessa wäggar, men wid han stod, blef han warse en dörr, hwilken war af bara guld, steg alltså dit och klappade på densamma. Wid han klappade, ropade det innanföre: kom in hwem det är; ha, ha, ha, sade soldaten wid sig sjelf, nu lærer hin taga mig; men han resolwerade sig genast och steg dristliga in. Wid han kom in, fick han se alla tre prinsessorna sitta der och brodera på en båge med guld och silfwer; frågade genast prinsessorna honom hwarifrån han kom, eller hwem han war ifrån, efter de sägo att han war en christen menniska? Jo, swarade soldaten, mina nådiga prinsessor, jag är ifrån Ura; bien och söker trenne prinsessor, som derifrån blifwit borttagne af eu sky. Ack, ack! wi äro desamma, men Gud nå: de oss för er; wi wänta i dag hem konungen, hwilken här är rådande, och kommer han, tager han wißt lifwet af er, förty han är ett troll, samt konung öfwer allt hwad troll heta må. Soldaten swarade, ja det må blifwa derwid, det fågnar mig ändock att jag hunnit så långt, att jag haft den nåden att se nådiga prinsessorna må wäl. Håll, sade den äldsta prinsessan, wi skola hitta på råd: Här inne uti den andra kammaren hänger ett swärd, hwilket är 30 alnar långt, och wid det swärdet hänger en flaska, om ni dricker ur den, kan ni lätt handtera swärdet. Soldaten gick in att bese samma swärd, och då det war så tungt, att han icke kunde röra det från wäggen, tog han flaskan och drack derur, hwar: efter han lyfte ned swärdet och gick åter till prinsessorna, samt sade dessa ord: om nu sjelfwa hin kom, skall han sätta till lifwet; men i desamma runkade hela flottet. Ah, sade prinsessorna, nu är han här. Derpå steg soldaten bakom dörren med sin stora pamp och önskade honom wara wälkommen. Wid trollet stack hufwudet in, ropade det: hä, hä, det luktar af en christen! Ja det skall du blifwa warse, sa: ge soldaten, och högg med desamma till trollers hufwud, att det trillade under fången, men tungan talle i munnen dessa ord: "Det skulle du icke hafwa gjort." Derpå sade prin

sesforna: Gudi ware lof! ni äro wi frälste. Soldaten sade derpå: ingenting ängrar mig mer än att jag hade en fändrif och en sergeant med mig uti följe, endast för det de två dagar swultit, rymde de sin wäg. Prinsesforna swarade, torde hända att de prinsar som här woro, hade råkat dem och tagit lifwet af dem. Wa, wa, sade soldaten, hwarest äro de, jag skall genast taga lifwet af dem? Prinsesforna swarade: så snart som konungen blef död, så blefwo ock de döde i sina rum, hwarest de woro; men si, der har ni en pipa, alla de som äro christna om de i 20 år warit döda, kan ni blåsa lif i dem med denna pipa. Då tog soldaten pipan och blåste uti henne, genast kommo desse in; då frågade soldaten dem hwarest de warit; swarade de: det kom en eller två herrar och togo lifwet af oss. Derefter frågade soldaten huru och på hwad sätt de kunde komma derifrån. Jo, swarade prinsesforna, här är ej mera än en enda wäg, de andra äro igenfallna, och den wägen är så smal att wi måste tränga oss honom igenom. Ja så swarade soldaten, låt oss då gå; derpå gick soldaten först, dernäst prinsesforna och sedan fändrifken och sergeanten. När de nu sent omsider hunnit wägen fram, kommo de till ett hål, hwilket löpte ända genom berget, och war så stort som en skofsten ända upp. När soldaten fick se detta, frågade han prinsesforna, om der ej fanns några linor; jo, swarade de. Ja så, sade han, jag har lärt på skofstensfejeriet, jag skall ock här upp; tog så ändan af ett rep i munnen och gick hålet uppåt; när han då war uppfommen, hisgade han upp fändrifken och sergeanten, sedan for han åter neder att warligen låta upphissas prinsesforna, tog så en korg, satte först den äldsta prinsessan uti, derpå hisgade fändrifken och sergeanten, som uppe woro, henne upp, sedan den mellersta och till slut den yngsta; sedan kom korgen neder till soldaten, att han skulle upphissas, men han stod uti betänkande om han dristade sätta sig uti, tog så en sten och lade i korgen, hwarpå de hisgade; men när korgen war hälften upp uti wädret, släppte de tillbaka, så att korgen och taget kom neder, och i detsamma slogs hålet igen; då stod soldaten der. Nu lemna wi honom så länge. Derpå drar fändrifken och sergeanten ut sina wärjor och tvinga prinsesforna att gåra ed derpå, att de frälst dem, som de ock gjorde. Hwarpå förde de dem till Arabien, och hwad glädje der blef, kan man wäl tänka. Fändrifken och sergeanten blefwo

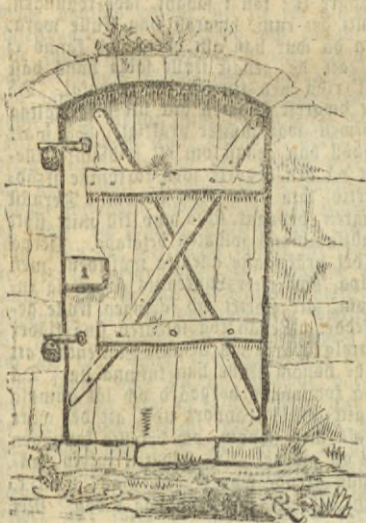
genast hållne som prinsar, men de fingo ingen af dessa prinses;
sor till gemåler, förr än de woro i stånd att skaffa dem så:
dana kläder, hwilka af guld woro wirkade, som de hade uti
det förtrollade landskapet. Nu will man gå till soldaten och
se huru han mår. Han står och swärjer wid sig sjelf om
dessa förrådare, men tar sig åter före att gå tillbaka den
wågen han kom ifrån, som han ock gjorde. När han nu
kom fram, kom han till ett rum, som han ej sérut warit
uti. Pipan hwarmed han kunde blåsa lif i folk, hade han
wål hos sig, men den halp inte då. När han war inkom;
men uti förutnämnde rum, fick han se hwar en klädning häng;
de, hwilken hade hört den gamle konungen till, hwilkens stor;
lek hwar och en kan weta, alldenstund han war så stor, att
soldaten kunde springa gatlopp i ena armen; derpå tog sol;
daten uti desz fickor, hittade så på en pipa der, hwilken han
tog och blåste uti, men wid han då blåste, kom en man fram,
hwilken war en sjerdingsswäg lång, och han hade en staf uti
handen af jern, hwilken war lika lång; frågade han genast
soldaten: hwad befäller hans Maj:t? Der stod soldaten och
reg, ty han blef rädd, men frågade dock hwem han war;
swarade denne: jag har hår warit konungens fadersfadars
löpare uti tusende år, och hoppas att jag ock får tjena
hans Maj:t. Frågade åter soldaten honom hwad hans namn
war, swarade han: Jag heter Lunkentus; åter frågade sol;
daten honom, om han kunde bra lunka; swarade han: jag tar
hundra mil i hwart språng; då talte soldaten wid sig sjelf: nu har
jag ingen nöd att komma till Arabien och se huru prinsessornamå.
Då sade soldaten: hör du Lunkentus, finns hår något till mats?
Jo Hans Maj:t, swarade Lunkentus, hwad behagas? Låt mig få
litet smör och bröd, swarade soldaten. Straxt kom Lunkentus
in med en limpa, som war mycket stor, tillika med smör,
hwaraf soldaten åt, och frågade Lunkentus om det fanns win.
Jo Hans Maj:t, swarade Lunkentus, gick så ut efter en rem;
mare full, som gick en fullkomlig kanna uti; nu drack solda;
ten sig drucken, hwarpå han begärde att han skulle få gå och
lägga sig, som han ock gjorde, men wid soldaten lade sig,
frågade Lunkentus honom om han ické wille mōnstra sin ar;
mé emedan det war wanligt, att, när någon ny konung kom;
mer, bruka han göra desamma. Hwad, sade soldaten, är
hår ock armé? låt den komma till mig i morgon, skall jag
beje den. Då fick Lunkentus att göra, han gick genast ut

och fick ihop sin armé till andra dagen, då han om morgonen kom in och sade till soldaten: nu stå alla generalerna utanföre och wänta på Hans Maj:t. Hwad, sade soldaten, äro de nu här, huru skall jag få en klädning, min käre Lunkentus? Jo, Hans Maj:t, här äro kläder. Derrå gick han ut och kom så in med en klädning, hwilken war så stor, att 10 soldater kunde rymmas i hwardera armen. Derrå frågade soldaten Lunkentus, om der ej war tillfinnandes någon skräddare, som kunde ändra denna klädning. Jo, swarade Lunkentus. Låt den fan komma in, sade soldaten. Derrå gick Lunkentus och bad att fan skulle komma in till Hans Maj:t. Ack, Gud nåde mig, sade skräddaren, jag lärer wara uti onåd, efter jag har ett sådant namn. När skräddaren kom in, bad han om nåd; ja du har min nåd, sade soldaten, om du kan ändra den här. Skräddaren tog klänningen och gick ut, straxt kom han åter in med henne, då hon war färdig, hwarpå soldaten tog henne på sig och blef uti all gestalt som en konung broderad. När han kom ut, togo alla generalerna emot honom med stor musif. Hwarpå soldaten mönstrade regementerna, men wid soldaten kom till det sista regementet, war det bara wilddjur, ormar, dratar och björnar. Ack, du Lunkentus, sade soldaten, detta war ett fullt regemente. Ja, Hans Maj:t, sade Lunkentus, men det är dock det bästa folket, när någon nöd är på färde; hwarpå soldaten befalle de skulle hwar och en gå hem till sitt, som de ock gjorde. När soldaten kom in i sticket som då syntes för hans ögon mycket präktigt, frågade han honom om der fanns hästar och wagnar. Jo, swarade Lunkentus, här äro trenne par hästar och en wagn till hwart par; ett par går 300 mil uti timman, det andra 600 och det tredje 900 mil i timman. Då sade soldaten, tag dem som gå 900 mil i timman, wi wilja resa bort, som ock skedde; ty soldaten tänkte på prinsessorna. När nu allt war färdigt, befalle soldaten att hans gamla kläder skulle läggas uti wagnen, som ock skedde. Sedan satte han sig uti: då frågade han Lunkentus hwem som skulle föra. Hans Maj:t, swarade Lunkentus, men jag löper förut och hästarne efter mig; och det bar för fan uti wädet öfwer berg och dalar. Då begynte soldaten till att ropa håll, men det war försent. En timma derefter stod soldaten med wagn och hästar 1 mil från Arabien, der steg han ur wagnen och tog på sig sina gamla kläder, samt stack sina pivor hos sig, befalle Lunkentus fara hem; men när han påfallade honom, skulle han infinna sig, som han ock lofwade. Derrå for han sina färde; soldaten gick in på gästgifwargården, hwarest de sutto till bords och äto. Derrå begärde han sig ett stöp bränwin, då sade gästgifwaren: det wore wäl om du hade att taga dig en sup före. Hwad säger ni, sade soldaten, derrå drog han ut wårjan, och stack ihjäl gästgifwaren med des hustru, piga och dräng, så när som en gosse, hwilken tog sin tillflykt till staden och förkunnade waken öwad som war händt. Waken marscherade genast dit, och då soldaten fick se dem på långt håll komma, blåste han genast uti sin pipa, då de mördade singo straxt lif igen, men soldaten sprang ut på dörren intill staden till sin enka, som han förut bodde hos. När nu korporalen kom in, frågade han hwem som war ihjälstucken, då gästgifwaren swarade: jag är en, men huru jag fick lif igen wet jag icke. Hwad, sade korporalen, gör ni narr af waken? betala öf genast för det wi ha gått hit, som han ock gjorde. Nu wilje wi gå till solda-

ten och widare höra om hans förhållande. När han nu kommer till sin enka, beskar han på henne och hon tager honom vänligen emot, samt frågar honom hwar han på sju år varit. Han sade: jag har gått på landet och gjort stor. Sade hon: mins ni den resan ni tänkte att göra? ja, det gaf jag fan, swarade soldaten. Nå, ni må tro att fändriften och sergeanten äro hemtomne och hafwa fräfst prinsessorna. Det är bra, sade soldaten, vill ni mor vara mig trogen, så skall ni få så mycket medel, att barn och barnbarn stola hafwa godt deraf. Efter jag har hört, att de ej kunna få någondera af prinsessorna till gemåler, förr än de äro i stånd att skaffa dem sådana kläder som de hade i det förtroflade landet, så gaf nu ut min fara mor och skaffa mig en klädning till hand och fot, som hon och gjorde. När hon nu kom hem med kläderna, tog han dem på sig, och då gif han genast till stråddaren, hwilken hade prinsessornas kläder om händer. När han nu kom dit, sade han sig vara stråddaregesäll, och frågade mästaren om han kunde få arbete hos honom, efter han kunde sin professjon. Ja, gerna det, sade mästaren, men kan ni göra ett sådant arbete, som denna ritning visar? Så, sade soldaten, det kunde jag göra förr än jag kom uti läran. Nå, sade stråddaren, kan ni det, så må ni vara wiss uppå, att jag skall gifwa er min enda dotter. Jo, sade soldaten, låt mig få en kammare för mig sjelf, så skall ni i morgon få alla tre klädningarne färdiga. Det wore stort, sa mästaren, jag har hållit på i fem år med dem, och har ej bunnit dem färdiga. Dervå fick soldaten allt det tillbehör med silfwer och guld, som kläderna skulle göras utaf; och fick efter sin begäran en kammare för sig sjelf, samt tobak och en butelj win. När det nu led på natten, tog soldaten fram sin pipa och blåste uti. Det hörde stråddaren med det gesället, som lågo utanföre, och undrade hwad det war. En timma derefter kom Lunkentus sätandes, så att mästaren och gesällerna foro under bordet, och när Lunkentus kom in till soldaten, frågade han: hwad befäller Hans Maj:ts? Jag befäller, sade soldaten, att du skall kl. 4 komma åter hit och hafwa de kläder med dig, som prinsessorna hade, när de der wore. Efter befallning, sade Lunkentus. När tiden wardt, kom han tillbaka och gaf soldaten kläderna; om morgonen kl. 8, gif mästaren derin och wid han inkom, hälsade han god morgon, men om han skulle säga Hans Maj:ts, wiste han intet. Nå, sade soldaten, hwad säger ni min säre mästare? Jag skulle fråga, sade han, om klädningarne äro påbegynta? Ja, sade soldaten, de hänga på wäggen. Häröfwer blef stråddaren mycket glad, och undrade högeligen, att han bunnit dem så snart färdiga; tog dem derföre snart och loyp till stottet med dem, och när han kom dit, gif han directe upp till konungen att wisa dem. När han war inkommen, frågade konungen om han sjelf gjort detta arbete, då han swarade nej, men jag fick en gesäll förliden gärdag, den har gjort detta arbete. Jafå sade konungen, tag honom med er i öfwer morgon, då skall ni få er betalning, och han så drickespenningar. Dervå gif mästaren dem, och då han kom hem, förtunnade han soldaten detta, hwarpå soldaten sade: i dag går jag ut och super; ja gerna det, sade mästaren, och behöfwer ni några penningar, så skall ni få, hwartil soldaten swarade nej. Dervå tog han allt guld och silfwer som han hade, och lade i sin kensel, samt stänkte sin wärldinna, bad så henne

att hon åter skulle gå och skaffa honom en klädning, som hon och gjorde. Då han den fick, klädde han åter på sig och gick till juweleraren, hwilken hade prinsessornas kronor om hand, och gjorde lifalades med honom, som han gjort hos skräddaren. När Lunkenus hade skaffat honom kronorna, gick juweleraren upp till konungen med dem. Då frågade konungen om han hade gjort detta arbete, hwarpå juweleraren svarade ja; men jag har haft en gösse, hwilken har hulpet mig här och der på dem. Svarade konungen: tag honom med er i morgon, skall han få drickspenningar och ni er betalning. Derrpå gick juweleraren sin väg, och när han kom hem, berättade han det för soldaten, hwilken svarade: det är allt bra, men i dag går jag ut och surer. Tog så allt hwad han skulle gjort kronorna af och lade i sin ränfel, samt gick hem och förårade sin wårdinna. Andra dagen gick han till sin skräddare, hwilken blef ganska glad då han fick se honom, att han icke blef ljugare för konungen. De gingo då straxt upp till stortet, och när de woro upptomna till konungen, kommo alla stora herrar derin, tillika med fändriken och sergeanten, hwilka då woto som prinser. När nu alla woro tillhops, tog soldaten fram kläderna, och skulle passa dem på prinsessorna, emedan han war den skräddaregesällen, hwilken hade sytt kläderna, och ingen kunde känna honom att han war densamme soldaten, hwilken hade fräskt dessa prinsessor. Då nu soldaten fick fram kläderna, tog han då först fram den äldsta af prinsessorna och passade dem på henne, sedan den medlersta och sist den yngsta; men wid han stod gaf han den sednare en kof. Hårdfwer blef konungen så förbittrad, att han sade: du hundswort! om du hade kunnat bygga upp hela mitt rike, war dock det för dristigt gjort. Befallete förden skull att han straxt skulle fasttagas och sättas uti det wärsta fängelse, på det att han skulle lära sig att weta skäms.

Togo de alltså den fattige soldaten, hwilken då war som en skräddaregesäll utgången, och satte honom inom 10 dörrar och lås. Under det han der lag bunden till händer och fötter, kom han ihåg att han hade sina pipor hos sig, dem han ej gick utan. Drar så den ena handen ur handloswan hwar ester han ej war sen att få tag i sin pipa och blåste deruti. En timma derefter kom Lunkenus sättandes, så att ge wår och trummor foro fan i wäld, som stodo på borggården, dörrar och lås ifrån, och Lunkenus in till soldaten, och frågade honom: hwad befaller Hans Maj:>? Jo, sade soldaten, jag befaller dig, att innan klockan 4 i morgon skall

flottet stå här wid Skeppsbron och det utaf bara guld upp-
byggt, samt så många skepp som kunna så rum på sjön,
hvilka skola vara med folk besatte, och kl. 5 kommer du och tager
mig härut; swarade han: efter befallning. När kl. war 4, stod
allting i ordning, och då hon blef 5, war förutnämnde soldat, eller
då warande skräddaregesäll, utur sitt fångelse, samt gick wid sitt flott,
hwarest han klädde på sig sin kongl. drägt. När det nu en stund på
morgonen lidit, att solen skad upp, blef ifrån detta flott ett sten öf-
wer hela staden, att alla förundrade sig deröfwer. Konungen, som
äfwen blef detta warse, skulle gå till fönstret och se efter hwad det
war, men i det samma kom en tanonkula och tog hela taket af på den
ena flygeln af hans flott. Konungen förfrätktes mycket hårdöfwer,
och undrade storligen, hwilken fremmande potentat wore honom öw-
tande fallen in uti residenset. Fort, fort! (ropade han: ty ålorna
blefwo honom för många,) lät en kurir rida ner i staden och höra
efter hwad det är å färde. Då kuriren kom till Skeppsbron, sade han
till soldaten: Hans Maj:t skickade mig hit och frågar hwad det är för
en potentat, som är honom öwetande infallen. Jo, swarade soldaten,
jag är kejsare, och derest han intet släpper ut den skräddaregesäll, som
han lät lägga uti fångellet, skall jag skjuta ner hela hans residens
och taga honom sjelf till fånge. Kuriren tor tillbaka och rapportera-
de konungen detta, hwilken ej wiste hwad utwägar han skulle taga.
Emedlertid lät soldaten friskt gå på med flott. Konungen skandade
sig det fortaste han kunde till fångellet, i tanka att utsläppa skräddare-
gesäll, och ropade till waktmästaren: kom hit med nycklarne, jag
skall sjelf gå och förkunna honom sin frihet; men wid han låste upp
en dörr, ropade han, är du här? Nej, swarade en af hans berrar,
han är uti ett annat rum längre in; fan i sådant, sade konungen.
När han sent omsider kom in uti det rum, hwarest han skulle wara,
ropade han: hwar är du? men då war han allt borta, och fanns ej
mer. Derpå befälte konungen att de genast skulle sadla hans häst
emedan han åkundade att sjelf rida ned till berörde potentat. Då
konungen kom dit ner fick han se hwarest soldaten gick uti sin kongliga
drägt wid sitt flott, hwilket äfwen war mycket präktigt. Så snart
konungen till soldaten kom, anhöll han genast om ett fridsamt ställe-
stånd, till des han kunde så rätt på den begärte men förkomne skräd-
daregesällen; han skulle emedlertid låta lösa efter honom. Dernäst
är också min begäran, att kejsaren behagar stiga upp till mitt flott
och spisa middag, till hwilket allsammans soldaten bejakade. Derpå
red konungen hem och lär på det präktigaste anrätta måltiden; men
soldaten tog och blåste uti sin pipa, hwarefter Lufentus strax sig in-
fann, då soldaten befälte honom, att flottet och fartvojen skulle ge-
nast fara sin wäg, som ock skedde. Sedan tog soldaten sina kläder
på sig, samt sin rensel och gamla wärja och befälte Lufentus att
resa hem, men när han våkallade honom skulle han infinna sig. Då
klockan war 12, stod soldaten på konungens borggård och lät anmäla
sig wilja tala wid konungen, gick alltså rapport upp, att det wore
en afskedad soldat, som wille tala med honom, och befälte konungen
honom komma upp, hwilket han ock gjorde. Då soldaten infom, frå-
gade konungen honom hwad hans ärende wore? Jo, Hans Maj:t,
swarade soldaten, jag är bjuden hit att spisa middag i dag. Nej

min gosse, sade konungen, det är en annan som jag har bjude; ja så framt Hans Maj:t står wid sina ord, så är jag bjuden. Men under tiden, som soldaten stod och kontrade med konungen, kom den yngsta prinsessan och såg uti nyckelhålet, då hon fick se soldaten stå och tala med konungen, den hon genast kände igen, och sprang af glädje in till sina sysskon och förkunnade dem att soldaten som frälste dem ifrån det förrrollade landet, stod inne och talte med konungen, hwarpå de sprungo genast ut och sågo honom. Åh! sade de till hwarandra, nämn detsej för någon, här lärer blifwa ett artigt spel utaf. Då konungen stätt en stund och språtat med soldaten, tog han upp sitt ur och fick se att det war ett, då kessaren lifwist lofwade komma kl. 12, tänkte konungen: idr hända att du är stickad som spion, hwarpå han sade: hä, du skall få spisa här min gosse, och genast befalle konungen att de skulle blåsa till tassel, då han tog soldaten och satte honom bredwid sig, sedan infommo alla riksråd, kammarherrar, fändriken och sergeanten, hwilka då woro som prinsar, tillika med prinsessorna till att spisa middag. Men ingen blef warse soldaten, förrän konungen under måltiden talte till honom och sade: min gosse, har du intet något nytt att berätta os under måltiden; jag wet att gamla soldater alltid plåga hafwa något roligt att tala om. Då såg fändriken och sergeanten fram och fick se soldaten, hwarföre de mycket förfräctes. Åh! Gud nåde os, sade de till hwarandra, sannerligen är soldaten här, hwilken frälste både os och prinsessorna; men hwad wille de då göra: att springa på fönstret kunde de icke, och att gå ut blef dem allt förment, ty det war för sent för dem. Under deras resolutioner fångade soldaten an att tala, sågande: Hans Maj:t, om två eller tre söta efter en dyrbar skatt, hwilken ej kan betalas med hela werlden, och en af dem, hwilken wägar sitt lif för att ernå densamma, blifwer af sina sölseslagare illa handterad och kastad der hwarken Gud eller menniskor snart sagdt weta af honom, då andra påtaga sig hans göromål och derigenom blifwa stora herrar, kan wäl detta ej annat än göra den förolämpade ondt? Konungen swarade: jo, det står ej felt min gosse; om sådant skulle hända mig, wiste jag ej huru eller på hwad sätt jag sådant skulle aflöna så hårdt jag wille. När konungen hade detta uttalat, sprang den yngsta prinsessan från bordet och fick fatt uti den gamle soldaten, kyste, klappade och wälsignade honom. Då ropade konungen, hwad fattas dig sicka? Jo, swarade hon, min nådisge fader och konung, detta är han som frälst både mig och mina sysskon från det förrrollade landet uti Sibirien. Hwad, sade konungen, är det så i sanninga? Ja, swarade soldaten, Hans Maj:t, det är sant. Jag är oc den kessaren, hwilken blef bjuden hit till middag, äfwenwäl den skraddaregesällen, hwilken blef lagd uti fångelse. Ja så, sade konungen, du är sannerligen wärd att få min äldsta dotter, och att taga emot riket efter min död, skall ej blifwa dig förment, samt hwad dom du nu behagar pålägga fändriken och sergeanten, hwilka warit dig så falska, tillika med lifwet botat prinsessorna, att de warit nödsatade att ljuga för mig, så skola de nu genast undergå. Jo, Hans Maj:t, de skola genast få sin dom. Deryå bläste soldaten uti sin pipa, genast kom Lunkentus sättandes. Å, aj, sade konungen, hwad är det för en djefwul? Åh! sade Prinsessorna, si Lunkentus leswer än; förty de kände honom igen. Då sade Lunkentus, hwad

befaller Hans Maj:t? Då befalle soldaten att fändriken och sergeanten skulle taga af sig sin prinsliga drägt, som de ock gjorde. Sedan befalle soldaten att Lunkentus skulle taga och binda tillhova deras fötter som han ock gjorde; så hänga dem på sin staf, som war femton sjerdingswäg lång, som han ock gjorde, sedan reste han dem upp i wädret, så att man dem ej se kunde, och i detsamma slängde han till, så att det ena benet for hit och det andra dit. Sedan tog soldaten den prinsliga dräkten på sig, och der blef brölloy hållet med den äldsta prinsessan. Efter ett års förlopp blef konungen död, då soldaten tog emot riket; och gaf han till Lunkentus hela det förtrollade landet, der han nu lærer wara, om han är wid lifwæret, som en herre och konung öfwer det samma.

